

M E S T S K Ý   Ú R A D   V   N I T R E

Nitra dňa 25. 11. 2009

Číslo materiálu: **1648/09**

Mestskému zastupiteľstvu
v Nitre

k bodu: Návrh na udelenie Čestného občianstva mesta Nitry Jozefovi Dóczymu za celoživotné dielo obohacujúce ľudské poznanie a za originálne stvárnenie divadelných a filmových postáv

Predkladá

Jozef Dvonč
primátor mesta Nitry

Spracovali:

Ján Greško
riaditeľ
Divadla Andreja Bagara v Nitre

Dagmar Bojdová
vedúca útvaru kultúry,
športu a CR

Mariana Krajmerová
referentka pre kultúru

Napísala:

Mariana Krajmerová
referentka pre kultúru

Prizvať:

-

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Nitre
p r e r o k o v a l o
Návrh na udelenie Čestného občianstva
mesta Nitry
Jozefovi Dóczymu
za celoživotné dielo obohacujúce ľudské
poznanie a za originálne stvárnenie
divadelných a filmových postáv
u d e ľ u j e
Čestné občianstvo mesta Nitry
Jozefovi Dóczymu
za celoživotné dielo obohacujúce ľudské
poznanie a za originálne stvárnenie
divadelných a filmových postáv
u k l a d á
vedúcemu útvaru kultúry, športu a CR
zabezpečiť akt udelenia Čestného
občianstva mesta Nitry na slávnostnom
zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Nitre

.....
podpis predkladateľa

Návrh na udelenie Čestného občianstva mesta Nitry
Jozefovi Dóczy
za celoživotné dielo obohacujúce ľudské poznanie a za originálne
stvárnenie divadelných a filmových postáv

Dátum a miesto narodenia: 19.november 1929 v Nitre

Povolanie: herec

Štátna príslušnosť: SR

Bydlisko: Karpatská 8/3, Nitra

Jozef Dóczy

Dlhoročná ikona divadla Andreja Bagara v Nitre. Rodák z Nitry, pôvodným povoláním obchodník, tomuto povolaniu sa však nevenoval dlho. Na divadelnom javisku sa prvýkrát predstavil ako člen Ochotníckeho krúžku tovarišov. Potom si jeho talent a nezameniteľný herecký prejav všimli aj režiséri profesionálnych divadiel, angažmán vo svojom súbore mu ponúkol Andrej Bagar. Stal sa členom profesionálneho súboru Krajského divadla v Nitre, dnešného Divadla Andreja Bagara, kde účinkuje dodnes.

Nitrianskemu divadlu upísal celý svoj profesionálny život. Pôsobí v ňom už vyše polstoročia a za ten čas v ňom stihol naštudovať vyše 150 postáv, ktoré sa vryli do pamäti nielen nitrianskych divákov. Pomáhal profilovať tvár divadla od jeho začiatkov až po súčasnosť; formoval generácie mladších hercov, s ktorými sa stretol na javisku; človek, v ktorom sa vo vzácnnej zhode spájajú umelecké a ľudské kvality.

Do povedomia sa dostal najmä ako skvelý komediálny herec, ktorý dokonale ovládal majstrovstvo slovného humoru, správne načasovaného gagu, či psychologickú skratku. Pri rozvoji jeho komediálneho talentu nesmieme opomenúť dvoch ľudí: režiséra Karola Spišáka, pre ktorého bol Jozef Dóczy nenahraditeľným hercom, bez ktorého by nedokázal realizovať svoj umelecký program; a hereckého kolegu Milana Kiša, s ktorým vytvoril ešte v šesťdesiatych rokoch priam legendárnu komickú dvojicu.

Rovnako presvedčivý však bol aj v tragických a dramatických postavách. Dokázal im vtisnúť hlboko ľudský - niekedy dojímavý, inokedy zdravo racionálny - rozmer. Dokázal ich zahrať psychologicky presvedčivo, s obrovským nadhľadom a bez falošného pátosu, čím sa odlišoval od mnohých minulých i súčasných hercov.

Významná je aj jeho filmová a televízna tvorba. Stvárnil vyše dvadsať filmových postáv v takých populárnych filmových komédiách ako "Skalní v ofsajde", "Výlet po Dunaji", či "Sebechlebskí hudci". Mladšie generácie ho poznajú aj z Bednárikových televíznych rozprávok a programov pre deti.

Je laureátom viacerých cien. Za celoživotné dielo získal v roku 2001 Cenu Jozefa Krónera a v roku 1995 Cenu mesta Nitry za celoživotný prínos a výrazný rozvoj divadelného i filmového umenia.

Angažmán:

1956 - súčasnosť Divadlo Andreja Bagara v Nitre

Výber z divadelných postáv:

Succianespole	Zaľúbenci	1956
Doboši	Drotár	1956
Don Sancho	Hernani	1956
Dormedont	Pozdná láska	1956
Kapitán	Sedliacka láska	1956
Kuli	Kriedový kruh	1957
Kapitán Blutschli	Čokoládový hrdina	1957
Ignatov	Táňa	1957
Kráľovský kuchár	Princezná Pupavienka	1957
Hugh Evans	Veselé panie z Windsoru	1958
Krehl	Olympia	1958
Lovecký	Kubo	1958
Natierač	Tretie želanie	1958
Učiteľ	Virineja	1959
Profesor	Hviezda bez mena	1959
Dobčinskij	Revízor	1959
Flicot	Husári	1960
Tartuffe	Tartuffe	1960
Jonáš Curry	Obchodník s dažd'om	1960
Jozef Kotrle	Tretia sestra	1960
Havran	Hľadanie v oblakoch	1960
Bodojedov	Nepriatelia	1961
Maliar	Host'	1961
Hilarion	Vojna v nebi	1961
Davis	Ostrov Afrodity	1961
Šťučiari	Jarné privaly	1961
Leander	Spievajúce Benátky	1962
Alojz Klapáčik	Svadba sobášneho podvodníka	1962
Ivan Antonič Rapľujev	Krečinskij sa žení	1962
Viliam Zimen	Výstrel nik nepočul	1962
Brabantio	Othello	1963
Matej	Drak je drak	1963
Zelenák	Šibal Geľo	1963
Pán Dupont	Veľké ucho	1964
Kalafuna	Strakonický gajdoš	1964
Camille Sévigné	Idiotka	1964
Barborka	Periféria	1964
Alfieri	Pohľad z mosta	1965
Pardón Fortunato	Škriepky v Chiozze	1965

Alfred Doolittle	Pygmalion	1965
Philip Troon	Večer príde vrah	1965
Komentátor, Lord Winter, krčmár	Traja muškatiéri	1965
Baláš	Vyrozumenie	1966
Horátio	Nebo na Zemi	1966
Peterbono	Bál zlodejov	1966
Občan	104 strán o láske	1966
Zupák	40 omylov Herodesových	1967
Beppo	Nemý rytier	1967
Kokoryškin	Vpád	1967
Ondrej	Matka	1968
Felix Ungar	Čudný pár	1968
Gašpar Radúzo	Kat a blázon	1968
Brveník	Smrť Ďurka Langsfelda	1969
Jimmy Scott	Luhárka	1969
Elwood O. Dowd	Harvey	1969
Agnus	Malé námestie	1970
Alexandru Filimon	Človek, ktorý videl smrť	1970
Pyrgopolinices	Chvastúň	1971
Bocman	Optimistická tragédia	1971
Bubev	Milionár	1971
Ivan Petrovič Vosmibratov	Les	1971
Galiba	Žobrácke dobrodružstvo	1972
Dr. Morón	Prvý deň karnevalu	1972
Kolínsky	Praha zostane moja	1972
Botkin	Aristokrati	1972
Luigi Lombardi	Luigiho srdce	1973
Zurabája	Zurabája	1973
Žandár Rozvážny	Na skle maľované	1973
Sarafanov	Starší syn	1973
Starosta	Návšteva starej dány	1974
Major	Dom pre najmladšieho syna	1974
Zajcev	Deň oddychu	1974
Piotr Sebejkin	Starý nový rok	1974
Immer	Pred brieždením	1975
Pantalóne	Klamár	1975
Tissofernes	Zabudnúť na Herostrata	1975
Danko Havran	Veštec	1975
Uhrík	Kým kohút nezaspieva	1976
Aľošov otec	Muž a žena	1976
Dragiev	Táto malá zem	1976
Pompej	Oko za oko	1977
Šurik	Očakávanie	1977
Otec nevesty	Malomeštiakova svadba	1978
George Talbot	Mária Stuartová	1978
Pán Orgon	Hra lásky a náhody	1978
Nevestin otec	Uhol pohľadu	1978
Volpone	Volpone	1979
Kapulet	Rómeo a Júlia	1979

Riečan	Pomocník	1979
Taran	Faraóni	1979
Peter Nikolajevič Sorin	Čajka	1980
Richtár	Jej pastorkyňa	1980
Mamajev	Aj múdry schybí	1980
Július Gutfrojd	Koza	1981
Zástupca roľníkov	Belesé kone na červenej tráve	1981
Čupurlinová	Fantázia	1981
Silvaj	Takmer božský omyl	1981
Žobravý mních	Omyl chirurga Moresiniho	1982
Starý, strýco Múčka, Nespala, Strýco Dreň	Šikuliáda	1982
Anton Šuchmanský	Dobrô družstvo na obžinkoch	1982
Pasqualino	Impresário zo Smyrny	1983
Barón Krug	Biela nemoc	1983
Pán Gábor, Riaditeľ Svetlodus, Zmyvý chór	Jarné prebudenie	1983
Atanas Šatas	Heš, zubatá, heš	1983
Marcello	Dvaja muži v šachu	1984
Talbot	Básnik slobody	1984
Ervín Švancara	Libero	1984
Tomáš Benedik	Meridián	1984
Gunár	Zojkin byt	1984
Skrben	Knieža	1985
Otecko	Foxtrot	1985
Phil Hogan	Mesiac pre smoliarov	1985
Illarion	Ja, stará mama, Iliko a Ilarion	1985
Bekiarov	Hviezdy nad hlavou v očiach slzy	1986
Jaro	Proso	1986
Dr. Dreyfus	Byt	1987
Skrben	Bratia	1987
Pandaros	Troilos a Kressida	1988
Trndlík	Tanec nad plačom	1988
Marcel	O čo ide	1988
Rozumný	Autobus	1988
Paul	Len nijakú paniku	1989
Sudca Charlie Cool	Lúčna harfa	1989
Cár Alexej a iné	Kráľ Ubu	1990
Kajfáš	Hra o umučení...	1990
Al Lewis	Zlatí chlapci	1990
Čarokrál	Historiky z viedenského lesa	1991
Duval	Dáma s kaméliami	1991
Sekera	Čaj u pána senátora	1991
Matka Wang	Pôvabné ženy v bohatom dome	1991
Starosta	Veľkolepý paroháč	1992
Antal Potocký	Geľo Sebechlebský	1992
Giles Corey	Salemské bosorky	1993
Doolittle	Pygmalion	1993
Horace Vandergelder	Dohadzovačka	1994

John Emery Rockefeller	Vietor v korunách Sasafrasu	1994
Grgôň	Pacho sa vracia	1995
Poleno	Sen noci	1995
Sir John Falstaff	Veselé panie z Windsoru	1996
Jakub	Jepe z vršku	1997
Javtuch	Slečinka	1997
Lazar Wolf	Fidlikant na streche	1998
Tót	Rodina Tótovcov	2001
Pavel Sergejevič	Námestie	2002
Vendelín Pohánka	Adama Šangala	2003
Náčelník indiánov	Peter Pan	2004
Klaun	Svätenie jari	2005
Otec	2+2=5	2005
Pišta	Divotvorný hrniec	2006
Caniche	Modrá ruža	2008
Sheldon	Sardinky na scénu, prosím	2008
Firs	Višňový sad	2009

Výber z filmových a televíznych postáv:

1958 V hodine dvanástej
 1959 Pán a hvezdár
 1960 Skalní v ofsajde (lekár)
 1961 Most na tú stranu (šofér)
 1962 Výlet po Dunaji (Hraško)
 1963 Výhybka (Karásek)
 1964 Pre mňa nehraje blues (Szende)
 1967 Tango pre medveďa (lovec)
 1969 Generácia (Filip Hracha)
 1971 Zaprášené histórie – Na džentrickom plese
 1971 Zaprášené histórie – Pán profesor sa zaľúbil (tulák)
 1972 Adam Šangala
 1976 Sebechlebskí hudci (vrátnik)
 1976 Milosrdný čas (fotograf)
 1976 Stratená dolina (predavač na jarmoku)
 1980 Demokrati (Brigantík)
 1982 Mačka (muž zo stavební)
 1983 Zrelá mladosť (župan)
 1987 Začiatok sezóny (Vendel)
 1990 Šípová Ruženka
 1996 Suzanne (chlap so psom)
 1998 Rivers of Babylon
 2000 Ako divé husi

Výber z televíznych postáv:

1968 Pomsta starej dámy
 1976 Sokovia

1977 Druhá láska
1979 Frndolína (otec Frndolíny)
1986 Náš pán doktor (Štefan Pinka)
Jožko Púčik a jeho kariéra
1989 Cesta za poznaním
1991 Zbytočné trápenia
1993 Pod vládou ženy na svitaní
1998...a ešte dve frašky
1975 Vivat Beňovský (zradca Bjacinin)
1977 Štipku soli
1977 Výmysly uja Elektróna
1977 Louis Pasteur
1982 Sváko Ragan
1982 Detektív Karol (sused Horák)
1985 Piesočná potvorka (priateľ tety Marty)
1986 Safari
Vojna volov
Arabela sa vracia

Rozprávky:

1984 Loktibrada (kráľ)
1984 Múdra Gabriela (radca)
1986 Farebný bazár
1987 Zbojnícke fašiangy
1987 Hľadanie šťastnej chvíle
Tučná princezná
1989 Faklonos a Dobropán
1999 O ľud'och a čarodejníkoch (kráľovský radca Hugo)

Ocenenia:

zaslúžilý umelec
2001 Cena Jozefa Kronera za celoživotné dielo
1995 Cena mesta Nitry za celoživotný prínos a výrazný rozvoj divadelného i filmového umenia

Dôvodová správa

Návrh na udelenie Čestného občianstva mesta Nitry Jozefovi Dóczymu predkladá primátor mesta Nitry v súlade so Všeobecne záväzným nariadením mesta Nitry č. 1/1998 o udeľovaní ocenení mesta Nitry v znení neskorších zmien a dodatkov na základe návrhu Jána Grešša, riaditeľa Divadla Andreaja Bagara v Nitre.

Predloženým návrhom sa v zmysle čl.5, ods.1 Všeobecne záväzného nariadenia č.1/1998 o udeľovaní ocenení mesta Nitry v znení neskorších zmien a dodatkov zaoberala na svojom rokovaní dňa 10. 11. 2009 komisia pre kultúru Mestského zastupiteľstva v Nitre a svojím uznesením č.35/2009-KpK odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Nitre udeliť Čestné občianstvo mesta Nitry Jozefovi Dóczymu za celoživotné dielo obohacujúce ľudské poznanie a za originálne stvárnenie divadelných a filmových postáv.

Materiál bol prerokovaný na zasadnutí Mestskej rady v Nitre dňa 24. 11. 2009. Mestská rada v Nitre uznesením č. 577/2009-MR odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Nitre udeliť Čestné občianstvo mesta Nitry Jozefovi Dóczymu.